

Sygn. akt V U 1399/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Stanisław Pilarczyk

Protokolant Anna Sobańska

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2014 r. w Kaliszu

odwołania C. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 3 lipca 2013 roku, 17 października 2013 roku, 23 października 2013 roku

znak (...)

w sprawie C. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wysokość świadczenia

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., z dnia 17 października 2013 roku i 23 października 2013 roku, znak (...), w ten sposób, że ustala, iż wnioskodawca C. P. ma prawo do ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy przyjęciu dla obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynagrodzenia wnioskodawcy:

- w 1981 roku w wysokości 113 171,18 zł;**
- w 1982 roku w wysokości 118 061,73 zł;**
- w 1983 roku w wysokości 135 905,60 zł;**
- w 1984 roku w wysokości 151 491,50 zł.**
- w 1985 roku w wysokości 162 586,80 zł;**
- w 1986 roku w wysokości 179 946,00 zł;**
- w 1987 roku w wysokości 339 319,20 zł;**
- w 1988 roku w wysokości 202 035,10 zł;**
- w 1989 roku w wysokości 1 785 315,00 zł;**
- w 1990 roku w wysokości 7 539 765,00 zł;**

i przy przyjęciu dla wnioskodawcy C. P. zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 378 168,60 zł i zwaloryzowanej składki na koncie w wysokości 76 628,83 zł.

2. Oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

3. Umarza postępowanie odnośnie odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., z dnia 3 lipca 2013 roku.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 października 2013 roku, która uchyliła wcześniejszą decyzję z dnia 3 lipca 2013 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., przyznał wnioskodawcy C. P. prawo do emerytury począwszy od dnia 1 lutego 2013 roku, ponownie ustalając wysokość świadczenia od dnia 1 lutego 2013 roku, podjął wypłatę należnych odsetek od wyrównania za okres od dnia 1 lutego 2013 roku do dnia 30 września 2013 roku, jak i odmówił wypłacenia odsetek za nieterminowe załatwienie wniosku, w związku z przyznaniem prawa do emerytury w oparciu o wyrok Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 22 maja 2013 roku.

Ustalając wysokość emerytury dla wnioskodawcy C. P. organ rentowy ustalił ją w oparciu o art. 183 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalając ją w wysokości 1 667,15 zł., a po waloryzacji, począwszy od dnia 1 marca 2013 roku – w wysokości 1 733,84 zł. Ustalając taką wysokość emerytury organ rentowy przy części 55% z tej emerytury, obliczonej na podstawie art. 53 cytowanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 65,69% na podstawie wynagrodzeń wnioskodawcy, które stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat, to jest z roku 1971, 1974, 1981, 1983, 1984, 1985, 1986, 1989, 1990, 1991, 1996, 1998, 2000, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2010, 2011.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył C. P., podnosząc, iż organ rentowy nie uwzględnił mu, przy obliczaniu wysokości emerytury, zatrudnienia od dnia 30 lipca 1982 roku do dnia 3 września 1982 roku i od dnia 1 lipca 1988 roku do dnia 31 października 1988 roku jako dni wolnych po eksporcie. Następnie wnioskodawca kwestionował wysokość przyjętych wynagrodzeń przez organ rentowy przy ustalaniu wysokości emerytury, podnosząc, iż nie może ponosić ujemnych konsekwencji, iż na kartach jego wynagrodzeń nie uwidoczniiono wypłat trzynastek, wypłat z zysku, nagród zadaniowych. Kwestionował wysokość ustalonych wynagrodzeń przez organ rentowy za rok 1971, 1974, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991.

Organ rentowy, w odpowiedzi na odwołanie, wniósł o jego oddalenie.

Decyzją z dnia 21 października 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O., ponownie ustalił kapitał początkowy C. P. na dzień 1 stycznia 1999 roku, przyjmując, iż wnioskodawca udowodnił 25 lat, 3 miesiące i 6 dni okresów składkowych, to jest 303 miesiące, 1 miesiąc i 3 dni okresów nieskładkowych, czyli 1 miesiąc. Ponadto w tej decyzji organ rentowy ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w wysokości 63,46%, przy uwzględnieniu wynagrodzeń wnioskodawcy z lat 1981-1990, a jako podstawę wymiaru kapitału początkowego przyjął kwotę 774,78 zł. Przy takich danych organ rentowy ustalił, iż kapitał początkowy wnioskodawcy, na dzień 1 stycznia 1999 roku, wynosi 102 531,22 zł.

Kolejną decyzją z dnia 21 października 2013 roku organ rentowy, w oparciu o art. 185 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i po dodaniu 4 lat, 6 miesięcy okresów składkowych, ustalił, iż kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosi 112 003,10 zł.

Sąd poczynał następujące ustalenia:

Wyrokiem z dnia 22 maja 2013 roku Sąd Okręgowy w Kaliszu zmienił decyzje organu rentowego z dnia 22 stycznia 2013 roku i 28 lutego 2013 roku i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury, począwszy od dnia 1 stycznia 2013

roku, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, korzystając z pomocy osobowych środków dowodowych, co było podstawą do decyzji organu rentowego z dnia 3 lipca 2013 roku, która to decyzja została uchylona zaskarżoną decyzją z dnia 17 października 2013 roku.

Powyższą decyzją z dnia 17 października 2013 roku organ rentowy, ustalając wysokości emerytury dla wnioskodawcy C. P., ustalał wysokość emerytury w oparciu o art. 183 i art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy czym wysokość emerytury ustalona w oparciu o cytowany art. 183 była bardziej korzystna. Przy ustalaniu wysokości emerytury, w oparciu o art. 26 cytowanej wyżej ustawy, organ rentowy przyjął, iż kwota składki zaewidencjonowanej na koncie wnioskodawcy, z uwzględnieniem waloryzacji, wynosi 76 628,83 zł., a kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 321 761,54 zł., przy czym, przy takich danych, wysokość emerytury wnioskodawcy wyniosła 1 658,58 zł. i była niższa niż ustalona w sposób wskazany w cytowanym wyżej art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (okoliczność niesporna – decyzja organu rentowego z dnia 21 października 2013 roku).

Przy ustalaniu spornych wynagrodzeń wnioskodawcy należy podnieść, iż:

1. za rok 1971 wynagrodzenie za okres od dnia 19 lutego do dnia 31 grudnia 1971 roku należy ustalić w wysokości 18 657 zł., jak wynika z wpisu w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy; z wypisu do legitymacji wynika, iż właśnie takie wynagrodzenie otrzymał wnioskodawca; z legitymacji ubezpieczeniowej nie wynika, aby wnioskodawca otrzymał za ten rok tak zwaną trzynastkę, a wnioskodawca nie przedstawił żadnych dowodów, że powyższa trzynastka została mu wypłacona (dowód – wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy – akta rentowe ZUS);

2. za rok 1974 rok, za okres pracy od dnia 1 stycznia 1974 roku do dnia 27 maja 1974 roku, jak wynika z legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy, osiągnął on wynagrodzenie 19 682,60 zł. Za okres od dnia 28 maja 1974 roku do dnia 31 grudnia 1974 roku, kiedy to wnioskodawca pozostawał w zatrudnieniu w pełnym wymiarze czasu pracy, a wnioskodawca nie przedstawił innych dowodów na okoliczność osiągniętych wynagrodzeń, należy przyjąć minimalne wynagrodzenie za ten okres, czyli kwotę 7 667 zł.; na okoliczność wypłaty trzynastki za 1974 roku wnioskodawca nie przedstawił żadnego dowodu (dowód – wpis w legitymacji ubezpieczeniowej – akta rentowe ZUS);

3. za rok 1981 należy uwzględnić wynagrodzenie w wysokości 113 171,18 zł., na co składa się wynagrodzenie wnioskodawcy z jego karty wynagrodzeń, w wysokości 62 113, zł., kwota 512 zł. tytułem zasiłku chorobowego oraz wynagrodzenie zastępcze, w związku z pracą wnioskodawcy na budowie eksportowej, w wysokości 50 546,18 zł. z karty wynagrodzeń R. Ł.; nie można uwzględnić, o co wnosi wnioskodawca, wypłaty tak zwanej trzynastki, w kwocie 5 175 zł., gdyż wnioskodawca nie przedłożył żadnego dowodu na okoliczność wypłaty tego składnika wynagrodzenia, a także kwoty 1 216 zł. tytułem przepału, gdyż nie jest to składnik wynagrodzenia stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, kwoty 2 560 zł. tytułem rekompensaty na pracownika i członków rodziny, gdyż rekompensata stanowi podstawę wymiaru emerytury, gdy jest wypłacana wyłącznie pracownikowi (dowód – karta wynagrodzeń wnioskodawcy za 1981 rok i karta wynagrodzeń R. Ł. za 1981 rok z szczegółowym wyliczeniem wynagrodzenia);

4. za rok 1982 należy uwzględnić wnioskodawcy wynagrodzenie w wysokości 118 061,73 zł., na co składa się wynagrodzenie C. P. w wysokości 34 777,60 zł. oraz wynagrodzenie zastępcze R. Ł., w związku z pracą wnioskodawcy na budowie eksportowej, w wysokości 83 248,13 zł.; przy ustaleniu tego wynagrodzenia za ten rok, który jest podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, nie można uwzględnić kwoty tak zwanego trzynastego wynagrodzenia za ten rok, gdyż wnioskodawca nie przedłożył żadnych dowodów w tym zakresie, kwoty 4 640 zł., tytułem przepału, gdyż nie jest to składnik stanowiący podstawę wymiaru składki stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne oraz kwoty 51 040 zł. tytułem rekompensaty, gdyż wypłacona ona była na rzecz członków rodziny, a tego rodzaju świadczenie nie jest uwzględniane przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury (dowód – karta wynagrodzeń C. P. za 1982 rok oraz karta wynagrodzeń R. Ł. za 1982 roku wraz z szczegółowymi wyliczeniami, pismo organu rentowego z dnia 4 kwietnia 2014 roku – k. 44 akt sądowych); nie można uwzględnić również wnioskodawcy kwoty 55

680 zł. (4 640 x 12) rekompensaty, wypłaconej na członków rodziny, gdyż rekompensata stanowi podstawę wymiaru emerytury jeżeli jest wypłacona obok wynagrodzenia i wyłącznie dla pracownika;

5. za rok 1983 należy uwzględnić wynagrodzenie wnioskodawcy w wysokości 135 905,60 zł.; nie można uwzględnić za ten rok żądania wnioskodawcy, aby doliczyć do tego wynagrodzenia tak zwaną trzynastkę, gdyż wnioskodawca nie przedłożył żadnych dowodów na okoliczność wypłaty tego rodzaju składnika wynagrodzenia (dowód – karta wynagrodzeń wnioskodawcy za 1983 rok wraz z szczegółowym wyliczeniem);

6. za rok 1984 należy uwzględnić wnioskodawcy kwotę 151 491,50 zł, co wynika z karty wynagrodzeń C. P.; nie można uwzględnić kwoty trzynastki, o którą wnosi wnioskodawca, gdyż nie przedłożył on żadnych dowodów na wypłatę tego rodzaju składnika wynagrodzenia, ani kwoty 4 318 zł., gdyż nie wiadomo co to jest za składnik wynagrodzenia (dowód – karta wynagrodzeń wnioskodawcy za 1984 rok wraz z szczegółowymi wyliczeniami);

7. za rok 1985 należy uwzględnić wnioskodawcy kwotę wynagrodzenia w wysokości 162 586,80 zł.; nie można uwzględnić, zgodnie z żądaniem wnioskodawcy, tak zwanej trzynastki w kwocie 11 876 zł., gdyż wnioskodawca nie przedłożył żadnych dowodów na okoliczność wypłaty tego składnika wynagrodzeń, ani składnika wynagrodzeń w wysokości 9 342 zł., bowiem nie wiadomo czego ten składnik dotyczy, tak samo kwoty 5 200 zł. i 9 200 zł., gdyż nie wiadomo co to są za składniki wynagrodzeń (dowód – karta wynagrodzeń wnioskodawcy za 1985 rok ze szczegółowym wyliczeniem wysokości wynagrodzeń);

8. za 1986 rok należy uwzględnić wnioskodawcy wynagrodzenie w wysokości 179 946 zł.; nie można uwzględnić, zgodnie z żądaniem wnioskodawcy, w kwocie wynagrodzenia, które jest uwzględnione w podstawie wymiaru emerytury, kwoty 12 938 zł. tytułem tak zwanej trzynastki, gdyż wnioskodawca nie przedłożył żadnych dowodów na wypłatę tego składnika wynagrodzenia, ani kwoty 8 263 zł., gdyż nie wiadomo co to jest za składnik wynagrodzenia i czy od tego składnika odprowadzane były stosowne składki na ubezpieczenie społeczne (dowód – karta wynagrodzeń wnioskodawcy za 1986 rok wraz z szczegółowym wyliczeniem);

9. za rok 1987 należy uwzględnić wnioskodawcy kwotę 339 319,20 zł., na co składa się jego wynagrodzenie w wysokości 50 587 zł. oraz wynagrodzenie zastępcze w wysokości 288 482,20 zł., w związku z pracą wnioskodawcy na budowie eksportowej, obliczone z wynagrodzenia J. P.; przy ustalaniu tego wynagrodzenia nie uwzględniono, zgodnie z żądaniem wnioskodawcy, kwoty 3 155 zł. tak zwanej trzynastki, gdyż wnioskodawca nie wykazał i nie udowodnił żadnymi dowodami, iż ten składnik wynagrodzenia został mu wypłacony, ani kwoty 13 920 zł. tytułem rekompensaty, gdyż rekompensata jest uwzględniana jeżeli została wypłacona obok wynagrodzenia (dowód – karta wynagrodzeń C. P. oraz J. P. za 1987 rok wraz z szczegółowym wyliczeniem oraz szczegółowe wyliczenie w piśmie organu rentowego z dnia 4 kwietnia 2014 roku – k. 44 akt sądowych);

10. za rok 1988 należy uwzględnić wnioskodawcy kwotę 202 035,10 zł. wynagrodzenia, na które składa się wynagrodzenie C. P. w kwocie 44 258 zł. oraz wynagrodzenie zastępcze w związku z pracą wnioskodawcy na budowie eksportowej w wysokości 157 777,10 zł., przy czym uwzględniono przy wynagrodzeniu zastępczym wynagrodzenie Z. K.; obliczając wysokość wynagrodzenia za 1988 rok nie uwzględniono kwotę 2 793 zł. tytułem trzynastki, gdyż wnioskodawca nie udowodnił i nie wykazał aby tego rodzaju świadczenie zostało mu wypłacone, ani nie uwzględniono tak zwanej trzynastki z wynagrodzenia zastępczego, w kwocie 16 951 zł., gdyż wnioskodawca nie wykazał, aby ten składnik wypłacono Z. K.; nie uwzględniono również kwoty 13 920 zł. tytułem rekompensaty pracowniczej, gdyż rekompensata stanowi podstawę wymiaru emerytury, jeżeli wypłacona została obok wynagrodzenia; nie uwzględniono także kwoty 6 911 zł., tytułem przepału, gdyż nie jest to składnik wynagrodzenia stanowiący podstawę wymiaru składek na to ubezpieczenie społeczne (dowód – karta wynagrodzeń wnioskodawcy oraz karta wynagrodzeń Z. K. za 1988 rok z szczegółowym wyliczeniem, pismo organu rentowego z dnia 4 kwietnia 2014 roku – k. 44 akt sądowych);

11. za 1989 rok należy uwzględnić wnioskodawcy kwotę 1 785 315 zł., co wynika z karty wynagrodzeń wnioskodawcy za ten rok. Nie można uwzględnić wnioskodawcy, zgodnie z jego żądaniem, kwoty tak zwanej trzynastki, w wysokości

77 332 zł., gdyż wnioskodawca nie udowodnił i nie wykazał aby tego rodzaju składnik został mu wypłacony (dowód – karta wynagrodzeń wnioskodawcy z 1989 roku wraz z szczegółowym wyliczeniem – akta rentowe);

12. za rok 1990 należy uwzględnić wnioskodawcy kwotę 7 539 765 zł., tytułem wynagrodzenia; do tego wynagrodzenia nie można zaliczyć wnioskodawcy kwoty 556 916 zł. tytułem tak zwanej trzynastki, gdyż wnioskodawca nie udowodnił i nie wykazał aby tego rodzaju składnik był mu wypłacony (dowód – karta wynagrodzeń wnioskodawcy za 1990 rok wraz z szczegółowym wyliczeniem);

13. za 1991 rok należy uwzględnić wnioskodawcy kwotę 13 670 641 zł., tytułem wynagrodzenia; do tej kwoty nie można zaliczyć wnioskodawcy tak zwanej trzynastki, gdyż wnioskodawca nie udowodnił i nie wykazał aby tego rodzaju składnik wynagrodzenia był mu wypłacony (dowód – karta wynagrodzeń wnioskodawcy za 1991 rok ze szczegółowym wyliczeniem).

Wnioskodawca od dnia 11 czerwca 1974 roku do dnia 7 czerwca 1993 roku był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. jako kierowca (dowód – świadectwo pracy wnioskodawcy – akta osobowe C. P. z Przedsiębiorstwa (...) w K.). Od dnia 30 lipca 1981 roku do dnia 30 lipca 1982 roku wnioskodawcy ówczesny pracodawca udzielił urlopu bezpłatnego, celem pracy za granicą na budowie eksportowej. Po powrocie do kraju w dniu 30 lipca 1982 roku, od dnia 31 lipca 1982 roku do dnia 3 września 1982 roku wnioskodawca korzystał z dni wolnych oraz urlopu wypoczynkowego z Przedsiębiorstwa (...) G., który kierował go do pracy za granicą. Okres urlopu bezpłatnego wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w K. uległ przedłużeniu o okres od dnia 31 lipca 1981 roku do dnia 3 września 1982 roku. Za miesiąc sierpień 1982 roku i 2 dni września 1982 roku wnioskodawca nie otrzymał wynagrodzenia z Przedsiębiorstwa (...) w K. (dowód – dokumenty finansowo-osobowe wnioskodawcy – akta osobowe C. P. z Przedsiębiorstwa (...) w K., karta wynagrodzeń wnioskodawcy za 1982 rok – akta emerytalne wnioskodawcy). Od miesiąca maja 1987 roku do dnia 30 czerwca 1988 roku wnioskodawca korzystał po raz kolejny z urlopu bezpłatnego w Przedsiębiorstwie (...) w K., przebywając w okresie tego urlopu na budowie eksportowej, będąc tam skierowanym do pracy przez Przedsiębiorstwo (...) w P.. Do kraju z budowy eksportowej wrócił w dniu 30 czerwca 1988 roku. Od dnia 1 lipca 1988 roku do dnia 31 października 1988 roku wnioskodawca korzystał z urlopu po pracy na budowie eksportowej. Za okres od dnia 1 lipca 1988 roku do dnia 31 października 1988 roku wnioskodawca nie otrzymał wynagrodzenia od swego macierzystego pracodawcy Przedsiębiorstwa (...) w K. (dowód – dokumenty osobowo-finansowe C. P. – akta osobowe wnioskodawcy z Przedsiębiorstwa (...) w K.; karty wynagrodzeń wnioskodawcy za 1987 rok i 1988 rok – akta emerytalne wnioskodawcy).

J. P. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. jako kierowca, od dnia 28 września 1964 roku do dnia 31 maja 1992 roku (dowód – akta osobowe J. P., świadectwo pracy). R. Ł. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. od dnia 13 maja 1971 roku do dnia 30 czerwca 1993 roku jako kierowca (dowód – akta osobowe R. Ł., świadectwo pracy). Z. K. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. od dnia 1 października 1973 roku do dnia 30 września 1993 roku jako kierowca (dowód – akta osobowe Z. K., świadectwo pracy).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 183 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 j.t. ze zmianami) emerytura, przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, urodzonej po dniu 31 grudnia 1948 roku, z wyjątkiem ubezpieczonych, którzy pobierali emeryturę na podstawie przepisów art. 56 lub 50, o ile osoba ta nie była członkiem otwartego funduszu emerytalnego albo złożyła wniosek o przekazanie zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państw, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2011, wynosi:

1. 55% obliczonej na podstawie art. 53

oraz

2. 45% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 cytowanej wyżej ustawy.

Emerytura dla ubezpieczonych, urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, może być ustalona zgodnie z art. 25 i 26 cytowanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach. Podstawę obliczenia takiej emerytury, w myśl cytowanego wyżej art. 25 stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego, określonego w art. 173-175, oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku, o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a oraz art. 185. Zgodnie z art. 25a ust. 1, cytowanej wyżej ustawy, przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25, jest waloryzowana kwartalnie. Natomiast, zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia, ustalonej w sposób określony w art. 25, przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Zgodnie z ust. 2 i 3 tego art. 26 wiek ubezpieczonego, w dniu przejścia na emeryturę, wyraża się w ukończonych latach i miesiącach, a średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 i 2, cytowanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach, dla ubezpieczonych, urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty, obliczonej według zasad określonych w art. 174, pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia, ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat. W myśl przepisu art. 174 ust. 2, cytowanej ustawy o emeryturach i rentach, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53 z uwzględnieniem ustępu 2-12. W myśl ustępu 2, art. 174 cytowanej wyżej ustawy, przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1. okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
2. okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt. 5;
3. okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt. 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym, niż określony w art. 5 ust. 2.

Natomiast ustęp 3 tegoż artykułu stanowi, iż podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku. Zgodnie natomiast z ustępem 7 tegoż artykułu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową, wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku.

W myśl art. 15 ust. 1, ustawy o emeryturach i rentach, podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona, w sposób określony w ust. 4 i 5, przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Zgodnie z ustępem 4 i 5 tegoż artykułu 15 w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej na dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;

3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty;

oraz

4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

Ustęp 6 tegoż art. 15 stanowi natomiast, iż na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z art. 19 cytowanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach, kwota bazowa wynosi 100% przeciętnego wynagrodzenia, pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, w poprzednim roku kalendarzowym. Emerytura, zgodnie z art. 53 ust. 1, wynosi:

1. 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19;
2. po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych;
3. po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych.

W niniejszej sprawie wnioskodawca, składając wniosek o emeryturę, wniósł aby wybrać mu wariant najbardziej korzystny. W niniejszej sprawie kwestią sporną i zasadniczą jest to, jakie składniki wynagrodzenia wnioskodawcy, w spornych okresach, były podstawą wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne.

Zgodnie z art. 116 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, do wniosku w sprawie przyznania świadczenia powinny być dołączone, uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokość, określona w drodze rozporządzenia przez właściwego ministra do spraw ubezpieczenia społecznego. W myśl § 21 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym, stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu, uposażenia, przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury, są zaświadczenia pracodawcy, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia. Tak więc do wniosku o emeryturę powinny być dołączone dowody, uzasadniające prawo i wysokość tego świadczenia, co oznacza, że ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na wnioskodawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2001 roku, II UKN 297/00, OSNP 2002/23/577). W postępowaniu z zakresu ubezpieczeń społecznych stosuje się te same reguły dowodzenia jak w zwykłym procesie cywilnym. W szczególności zastosowanie mają art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. W myśl art. 6 k.c. ciężar udowodnienia spoczywa na osobie, która z faktu wywodzi skutki prawne, to w orzecznictwie sądowym panuje dość jednolite stanowisko, iż za podstawę wymiaru składki przyjmuje się kwotę udowodnioną przez ubezpieczonego, która w sytuacji, gdy na niektóre składniki wynagrodzenia nie ma wystarczających dowodów, niekoniecznie musi odpowiadać wysokości faktycznie uzyskanego wynagrodzenia. Możliwe jest dokonanie jedynie stosownych obliczeń rachunkowych w oparciu o dowody, pozwalające na ustalenie wynagrodzenia w spornym okresie, nie może natomiast ustalać wysokości zarobków na podstawie przypuszczeń, uśrednień, czy też hipotetycznych wycień. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być bowiem uwzględnione tylko wynagrodzenie faktyczne, uzyskane przez zainteresowanego w danym okresie. Jego wysokość musi być niewątpliwa i bezwarunkowa, a nie jedynie prawdopodobna. Podkreślić bowiem należy, iż stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, a określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały wyznaczone pomiędzy pracodawcą a jego konkretnym pracownikiem. W przypadku takiego składnika wynagrodzenia jakim jest premia, niezbędne jest istnienie dowodów potwierdzających bez wątpliwości zarówno fakty wypłacenia premii jak

i jej wysokość (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 3 września 2013 roku, III AUa 303/13, Lex nr 1366097). Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 20 czerwca 2007 roku (III AUa 482/07, Apel. W-wa 2008/1/154, OSA 2009/11), podnosząc, iż przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Identyczne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 5 października 2012 roku (III AUa 565/12, Lex nr 1223165) podnosząc, iż „ubezpieczenia społeczne to system zagwarantowanych ustawowo i ściśle związanych z pracą świadczeń. Ustalając podstawę ich wymiaru uwzględnia się wyłącznie prawidłowo i niepodważalnie udokumentowane wysokości dochodów osiąganych z pracy, nie ma możliwości stosowania domniemania co do wysokości wypłaconego pracownikowi wynagrodzenia”. Natomiast w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2007 roku (I UK 36/07, Lex nr 390123) podniesiono, iż nie jest możliwe ustalenie wysokości emerytury poprzez uśrednienie wysokości wynagrodzenia, otrzymanego przez innych pracowników, bowiem takie uśrednienie nie oddaje indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku prawnego.

Przy ustalaniu czy istnieje obowiązek opłacania składki na ubezpieczenie społeczne od określonych składników wynagrodzenia i innych świadczeń stosuje się przepisy obowiązujące w okresie, z którego wynagrodzenie jest uwzględniane w podstawie wymiaru (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 października 2007 roku, III UAa 970/07).

Podzielając w całości przedstawione stanowisko judykatury Sąd Okręgowy, czyniąc ustalenia faktyczne co do spornych wynagrodzeń wnioskodawcy za rok 1971, 1974, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, 1989, 1990, 1991, mógł uwzględnić składniki wynagrodzenia, które niewątpliwie wnioskodawca w tych latach uzyskał, natomiast nie uwzględnił tych składników wynagrodzeń, których wypłata nie została w sposób niewątpliwy i bezwarunkowy udowodniona. Sąd nie mógł też przyjąć, iż dane składniki wynagrodzenia zostały wnioskodawcy wypłacone, na podstawie przypuszczeń, uśrednień czy też hipotetycznych ustaleń. To rzeczą wnioskodawcy było udowodnienie, iż określone składniki wynagrodzenia zostały mu wypłacone, czy też dany składnik wynagrodzenia jest także składnikiem, który może być uwzględniony przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne.

Tak więc nie mogły być uwzględnione przy podstawie wymiaru emerytury wnioskodawcy tak zwane trzynastki, bowiem wnioskodawca w żaden sposób nie udowodnił aby tego rodzaju wynagrodzenie, w spornych okresach, zostało mu wypłacone, ani inne składniki, które wnioskodawca chciał przyjąć przy pomocy uśrednienia. Tak więc do podstawy wymiaru emerytury nie mogą być uwzględnione, o co wnosi wnioskodawca, także składniki wynagrodzeń, które jego zdaniem były wypłacone, a nie uwidocznione na jego kartach wynagrodzeń lub na kartach wynagrodzeń zastępczych. Sąd to gołosłowne twierdzenia wnioskodawcy, nie poparte żadnymi dowodami, iż takie składniki wynagrodzenia były faktycznie mu wypłacone.

Zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985 roku, w sprawie szczególnych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury i rent (Dz. U. z 1989 roku, Nr 11 poz. 63 j.t. ze zmianami), jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się od ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą i okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 roku, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju, w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Przy ustalaniu wynagrodzeń zastępczych dla wnioskodawcy, za okresy jego zatrudnienia za granicą Sąd uwzględnił wynagrodzenie R. Ł. i J. P., także zatrudnionych, jak wnioskodawca, w tym samym przedsiębiorstwie jako kierowcy, ale uwzględnił przy wynagrodzeniu zastępczym jedynie takie składniki wynagrodzenia, które były niewątpliwie udowodnione. Zgodnie z § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 roku, w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników, skierowanych do pracy za granicą, w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (Dz. U. z 1990 roku, nr 44 poz. 259 j.t. ze zmianami), macierzysty zakład pracy udziela pracownikowi urlopu bezpłatnego na okres skierowania do pracy za granicą.

W myśl § 4 ust. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia, okres urlopu bezpłatnego, o którym mowa w ustępie 1, a także przypadającego bezpośrednio po zakończeniu tego urlopu okres niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, wlicza się do okresów pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, jeżeli pracownik podejmuje zatrudnienie w macierzystym zakładzie pracy, w terminie określonym w ustępie 4. Natomiast zgodnie z § 16 cytowanego rozporządzenia z 1974 roku w czasie urlopu bezpłatnego, przypadającego po zakończeniu pracy za granicą, pracownik zachowuje dla siebie i dla członków rodziny prawo do świadczeń społecznej służby zdrowia i do zasiłków rodzinnych oraz przysługuje mu prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Z bezspornych ustaleń faktycznych wynika, iż wnioskodawca od dnia 30 lipca 1981 roku do dnia 30 lipca 1982 roku i od maja 1987 roku do dnia 30 czerwca 1988 roku przebywał za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego, przebywając na urlopie bezpłatnym w swoim macierzystym zakładzie, a od dnia 30 lipca 1982 roku do dnia 3 września 1982 roku i od dnia 1 lipca 1988 roku do dnia 31 października 1988 roku przebywał na tak zwanym urlopie dewizowym i o te okresy miał on przedłużony urlop bezpłatny w macierzystym zakładzie pracy.

Mając na względzie cytowany wyżej § 4 ust. 1 i 3 oraz § 16 rozporządzenia z 1974 roku, do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, wlicza się tylko okres urlopu bezpłatnego na okres skierowania do pracy za granicą oraz okres niezdolności do pracy, przypadający bezpośrednio po zakończeniu tego urlopu. Wyliczenie to ma charakter wyczerpujący i nie obejmuje okresu przedłużonego okresu urlopu bezpłatnego w związku z tak zwanym urlopem dewizowym, przypadającym bezpośrednio po powrocie do Polski z okresu pracy na budowie eksportowej. Wniosek taki znajduje potwierdzenie także w treści § 16 wymienionego rozporządzenia z 1974 roku, który mówi jakie uprawnienia zachowuje pracownik w czasie urlopu bezpłatnego w macierzystym zakładzie pracy, w czasie urlopu bezpłatnego przypadającego bezpośrednio po zakończeniu pracy. Taki pogląd wyraził również Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 25 lipca 2012 roku (III AUa 527/12, Lex nr 1288476), gdzie stwierdzono, iż „okres przedłużonego urlopu bezpłatnego, co do zasady, jest traktowany jako urlop bezpłatny w rozumieniu art. 174 k.p. w brzmieniu wówczas obowiązującym, z wyjątkiem uprawnień określonych w § 15 rozporządzenia (w tekście jednolitym § 16) z dnia 27 grudnia 1974 roku, w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (tj. Dz. U. z 1986 roku, Nr 19 poz. 101 ze zmianami). W konsekwencji okres ten nie stanowi okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze, a tym samym nie stanowi okresu składkowego, podlegającego uwzględnieniu do ustalenia wysokości emerytury. Mając to na względzie, do okresów składkowych nie można zaliczyć wnioskodawcy okresów przedłużonego urlopu bezpłatnego w Przedsiębiorstwie (...) w K., od dnia 30 lipca 1982 roku do dnia 3 września 1982 roku i od dnia 1 lipca 1988 roku do dnia 31 października 1988 roku.

Mając na względzie poczynione wyżej ustalenia faktyczne oraz podane wyżej rozważania prawne należy ustalić jaki sposób wyliczenia wysokości emerytury dla wnioskodawcy jest najbardziej korzystny. W tym celu Sąd zobowiązał organ rentowy do hipotetycznego wyliczenia emerytury dla wnioskodawcy, przy uwzględnieniu nowych ustaleń faktycznych i nowych dowodów w sprawie.

Z szczegółowych wyliczeń organu rentowego, zawartych w piśmie z dnia 4 kwietnia 2014 roku, wynika, iż najbardziej korzystne dla wnioskodawcy jest ustalenie wysokości emerytury zgodnie z cytowanym wyżej art. 26 ustawy o emeryturach i rentach, przy założeniu, iż dla obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego należy przyjąć wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne wnioskodawcy w wysokości:

- a) w 1981 roku kwotę 113 171,18 zł.;
- b) w 1982 roku kwotę 118 061,73 zł.;
- c) w 1983 roku kwotę 135 905,60 zł.;

- d) w 1984 roku kwotę 151 491,50 zł;
- e) w 1985 roku kwotę 162 586,80 zł;
- f) w 1986 roku kwotę 179 946 zł;
- g) w 1987 roku kwotę 339 319,20 zł;
- h) w 1988 roku kwotę 202 035,10 zł;
- i) w 1989 roku kwotę 1 785 315 zł;
- j) w 1990 roku kwotę 7 539 765 zł;

Przy takich wynagrodzeniach wnioskodawcy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 77,56%. Przy takich wynagrodzeniach zwaloryzowany kapitał początkowy wynosi dla wnioskodawcy 378 168,60 zł., zwaloryzowana składka na koncie ubezpieczonego C. P. wynosi 76 628,83 zł., a średnia dalsze trwanie życia wynosi 240,20 miesiąca i tak wyliczona emerytura dla wnioskodawcy wynosi 1 893,49 zł. ($378\ 168,60\ \text{zł.} + 76\ 628 : 240,20\ \text{miesiący} = 1\ 893,49\ \text{zł.}$).

Emerytura dla wnioskodawcy, wyliczona zgodnie z art. 183 cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynosi 1 772,86 zł., a więc emeryturą jest niższa niż wyliczona zgodnie z art. 26 cytowanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach (dowód – szczegółowe wyliczenie wysokości emerytury wnioskodawcy – pismo organu rentowego z dnia 4 kwietnia 2014 roku, k. 42-48 akt sądowych).

Tak więc zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 17 października i 23 października 2013 roku podlegała zmianie i zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Natomiast w pozostałym zakresie odwołanie wnioskodawcy, jako niezasadne, podlegało oddaleniu, co znalazło odzwierciedlenie w pkt. 2 wyroku.

Sąd natomiast nie dopatrył się aby organ rentowy był zobowiązany do wypłaty odsetek od emerytury wnioskodawcy. Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1988 roku, o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1442 j.t. ze zmianami), organ rentowy nie jest obowiązany do wypłacenia odsetek, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacaniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ponosi odpowiedzialności. W judykaturze panuje jednolite stanowisko, iż organ rentowy nie ma obowiązku wypłaty odsetek, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 października 2013 roku, III AUa 221/13, Lex nr 1400348; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2009 roku, sygn. akt I UK 345/08).

W niniejszej sprawie nową, korzystną wysokość emerytury dla wnioskodawcy ustalono w zmułnym postępowaniu sądowym, po przeprowadzeniu nowych dowodów, którymi nie dysponował organ rentowy, a więc trudno mówić, iż organ rentowy ponosi winę w ustaleniu tej nowej, korzystnej emerytury i dlatego roszczenie o wypłatę odsetek przez wnioskodawcę jest niezasadne.

Odnosnie decyzji organu rentowego z dnia 3 lipca 2013 roku, to decyzja ta została uchylona decyzją z dnia 17 października 2013 roku i dlatego, zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c., należało w tym zakresie umorzyć postępowanie w sprawie.